

OVER 'T AANLEGGEN VAN COLLECTIES.

EDERE liefhebber van de natuur ondervindt de lasten, verbonden aan 't bewaren van plant en dier.

Met wat overleg en zorg, en de beschikking over bruikbaar papier, doozen, portefeuilles, en bergruimte voor 't zoodanig bewaren der objecten, dat terugvinden gemakkelijk gaat, is wel heel wat te bereiken.

En toch, wat een gebreken constateeren wij, als een gedroogd herbarium dienen moet voor studie. Als wij afzien van de begeerte, de natuurlijke kleuren te behouden, dan is een flesch met een conserveervloeistof een ideaal middel om de morphologische en anatomische eigenschappen onveranderd te bewaren. Maar, ook hier zijn bezwaren. De ronde vorm der praeparaatflesschen werkt zeer storend. Evenzoo geeft de sluiting lasten, tenzij wij gebruik maken van de duurste flesschen, die met ingeslepen glazen stoppen.

Al jaren lang ging 't mij als vele anderen. Voorwerpen, om een of andere reden de moeite van het bewaren waard, werden opgeborgen in flesschen van allerlei slag. Dat gaf wel een gevarieerd voorkomen aan de collectie, maar sierlijk en ordelijk was 't niet.

Toen nu verleden jaar de plannen opkwamen voor een tentoonstelling, van wege de Afd. Amersfoort der Natuurhist. Vereen. te houden, en ik meende, dat mijn verzameling gallen voor inzending in aanmerking kon komen, zon ik op een middel, de veelvormigheid der vehicula kwijt te raken. Wat gelukte.

De firma's Thöne en Delius bezorgden mij flesschen, bijzonder geschikt voor mijn doel. Zij zijn *rechthoekig* van vorm en voorzien van een wijden hals van 4 cM. *inwendige* middellijn. De *uitwendige* afmetingen van de flesschen zijn: hoogte 12.5 cM., breedte 7.5 cM., dikte 6 cM., terwijl de inhoud ± 375 cM³. is.

Er zijn dus maar zeer weinig gallen, die te groot zijn voor deze flesschen. Het groote voordeel nu van deze flesschen is, dat zij gelegenheid geven, de objecten zóó op te stellen, dat de morphologisch belangrijke eigenschappen goed zichtbaar zijn en zonder de misvorming, die 't gevolg is van den ronden vorm van flesschen ¹⁾.

Uit bijgaande photo's blijkt, dat ik den voorkant alleen gebruik voor een smal strookje papier, waarop de naam der gal staat. De rechter zijwand dient voor een grooter etiket, waarop allerlei bijzonderheden genoteerd kunnen worden. De achterwand lak ik lichtgrijs of zwart, waardoor op zeer doeltreffende wijze de zwarte jasmouw vervangen wordt. Lichtgekleurde voorwerpen komen zeer mooi uit tegen den zwarten achtergrond. Voor de meeste gallen uit mijn verzameling is de lichte achtergrond de mooiste. Voor- en linkerzijde blijven zoo geheel vrij voor de waarneming.

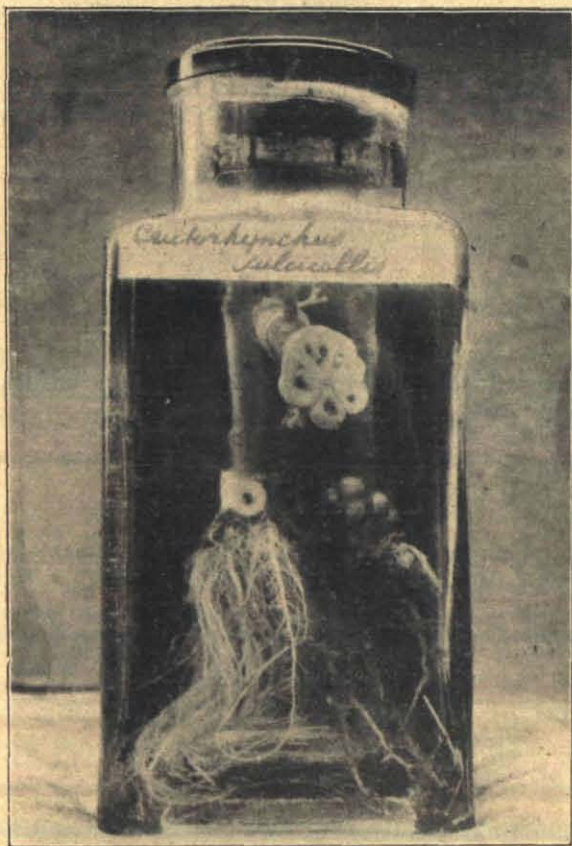
Ik geef de gallen bijna steeds een *vasten stand*, zóó, dat alles, waarop de aandacht vallen moet, te zien is, en gebruik daarvoor een *klem-kurk*. 't Model van den hals laat toe, er een kurk-schijf in aan te brengen, ± 1 cM. boven den „romp“ der flesch. De takjes, waaraan de gallen, of de bladeren met gallen, voorkomen, worden zóó lang genomen, dat ze in de vereischte houding door de klemkurk worden vastgezet. Losse kleine objecten bevestig ik ieder naar hun aard aan dunne stokjes, die op gelijke wijze als de takjes door of in de klemkurk onbewegelijk gehouden worden. Met een beetje overleg kan ieder door middel van deze flesschen en klemkurken zijn eigen weg vinden voor de speciale gevallen.

¹⁾ Van hoe grooten invloed een gebogen wand is op de vormen van wat zich er achter bevindt blijkt als wij natuurgetrouw een glas bier willen nateekenen, ingeval het glas tumbelvorm heeft en de wand naar beneden toe dikker wordt. Van af den bovenkant van 't bier tot vrij dicht bij den bodem is geen glaswand te zien. Voor glas met $n = 1.5$ moet de wand-dikte grooter zijn dan $\frac{1}{6}$ deel van den inwendigen *diameter*, wil de wand zichtbaar zijn. Dit verschijnsel wordt bij 't microscopiseeren wel eens over 't hoofd gezien.

Als vloeistof gebruik ik Formaline en wel 150 cM³. tot 1 Liter met water verdund. 't Ordenen in de flesschen doe ik bijna altijd als deze nog ledig zijn. Om de vloeistof er in te krijgen, snij ik in de klemkurken twee diametraal geplaatste gootjes, waardoor 't vullen gemakkelijk gaat. Zijn de flesschen gevuld tot aan de klemkurk, dan is de bewegelijkheid der vloeistof minder groot, en verplaatsing der flesschen minder bezwaarlijk. 't Geheel wordt nu gesloten met een prima kurk, waarvan de onderkant met vaseline is gedicht. Aantasting der kurken en lek worden is

op deze wijze voor langen tijd buitengesloten, en eventueel noodig geworden herstel zonder moeite aan te brengen.

Enkele opmerkingen in verband met de photo's mogen hier nog volgen.

De klemkurk is op alle 3 duidelijk te zien. Den ietwat *schuinen* stand geef ik er aan, om bij 't vullen het geduld niet langer op de proef te stellen dan noodig is.

't Takje met de door *Pontanea collactanea* veroorzaakte stengelverdikking zit aan de achterzijde tusschen klemkurk en hals.

't Grootste exemplaar van *Nasturtium silvestre* met de gal van *Dasineura sisymbrii* ligt los. 't Tweede exemplaar is in een gespleten houtje gekneld, dat in de klemkurk gestoken is.

De kool-stengels met *Ceutorynchus sulciollis* zijn als volgt geprepareerd:

Twee der stengels zijn 6 cM. boven den gallen-ring afgesneden. Door dunne houtjes, van boven af in de stengels gestoken, worden zij tusschen kurk en hals vastgehouden. Van één der ringen zijn 4 gallen opengesneden, wat door vooren zijvlak te zien is. 't Derde exemplaar is loodrecht op den stengel doorgesneden en vertoont 8 gallen, in een waarvan de larve als wit vlekje te zien is. Een dwars door 't stengeldeel gestoken houtje bevestigt 't interessante voorwerp in de kurk.

Wie zich aan op boven beschreven wijze geprepareerde gallen vergasten wil (geestelijk n.l.) kan ze bij mij komen zien en zich overtuigen dat de moeite ruim beloond wordt door 't resultaat.

D. BIERHAALDER, Baarn.